

kan indskrænke Betragtningen til Fiskeri af Silde og Lax, og naar dernæst spørges, med hvilke Redskaber og hvorledes denne Fangst foregaar, saa skal det ikke siges, at den just falder Fiskerne mangelig. De maa færdes jevnlig 3 à 4 Mile fra Land paa et *Had*, der snart er oprørt med krap Sød; overfalbes de her af Uveir, saa byder den klippfulde Kyst megen Vanstuelighed for at naa Land igjen, tilhøjs ere de udsatte for at miste deres Redskaber ved den Mængde Fartyjer, der seile til og fra de store Handelspladse i Ost. Endnu er det fornemmelig aabne Vaade, som bruges til Fiskeri.

Sil Sildefiskeriet bruges mig bekendt ikkun et Redskab, den saakaldte *Manse*, et til Gildning, af Bomulds-garn, bundet Net, lig vore Næringer, men med udstrammet Masse kun $\frac{5}{4}$ Lm.; den er 20 Favne lang og ca. 3 Favne dyb; og hver Vaad, som mindst maa have 3 Mand's Besætning, kan spæ indtil 54 Garn. Manserne bruges dels til at bundsættes, dels til Bragning (Sildebragning, af at vrage, drive), saaledes at de udgives i en sammenhængende Lænke, der fastgjøres til Vaadens Forflævn, fænkede mere eller mindre under Overfladen, efter som Silben findes at staa høiere eller dybere i Vandet; de følge da med Strømmen og drage Vaaden efter sig uden væsentlig at paavirke af Vinden. Bragningen bruges helst efter Sommerfilden; om Efteraaret og Vinteren sættes Manserne fast, ei altid tilbunds, men efter som Silben staaer til, ved en Dræg eller Krabber (Isl. kraka); de udgives under begge Fiskemaader om Aftenen forat drages ved Dagningen. Sommerfild, den fæsteste, kaldes ogsaa Bragsild. Fisketiden er fra med Juni til Oktober Maaned's Udgang.

Laxefangsten gaar for sig fra Millelsdagstid til St. Hansdag; den øvrige Aarets Tid faaes kun nogle faa mindre Lax, sine Steder fangne i Garn, nær Kysten, indtil Vægt 6 Pd., ellers er Gjennemsnitsvægten for Fangsten ved Kroge 16 Pd. Det eneste Redskab, der anvendes i den egentlige Fisketid, er 3 à 4 Lm. lange fortinnede Kroge, som tilligemed en liden Blyvægt besættes til $1\frac{1}{2}$ à 2 Favne lang Løse, disse atter fastgjorte til en c. 32 Fv. lang Linie, „Lænke“ kaldet, hvilken fører 3 til 5 Kroge med en Afstand af 7—8 Favne mellem hver. Over hver Lax er anbragt et 6 Lm. langt Kræflob til at bæve Linen op paa Vandets Overflade. Lænken holdes fast i den ene Ende ved en i Bunden nedfired Krabbe (Kraf) med et 30—80 Fv. langt Loug, Længden læmpet efter Dybden, der sættes paa; under Christiansø fikses paa 50 Favne Vand; man udgaar helst stenet Bund, paa hvilken Krabbehornene have ondt ved at holde fast. Ved Lougets anden Ende sættes en Kob eller Mærke, „Havlobben“, for at gjøre den udlastede Lænkes Begyndelse kjendelig, og et Stykke derfra, omtrent 1 Favn under Vandsoverfladen, for at holde Louget lodret staaende, en mindre Kob, dannet af et Stykke cylindereformet, alenlangt Træ, „Vandkobben“ eller „Vandhunden“ kaldet. Lænken fastbindes mellem de 2 Kobber, omtrent 1 Favn fra den øverste; disse Afstande ere nødvendige af Hensyn til Spøgningen og Volgeslagene. Fiskeriet foregaar om Vinteren indtil 2 og om Sommeren $2\frac{1}{2}$ —3 Mile fra Land; en mere detailleret Beskrivelse af Røgtning m. m. skjønnes her at være overflødig — jfr. ialtfald om dette Fiskeri i det Hele „Nord. Tidsskr. f. Fiskeri“ 2. Marg. S. 15 flg. — Fisketiden er fra først i November til sidst i Maj, medens Sildefiskeriet hviler. Laxen fikses sjældnere med Net, men sine Steder, saaledes ved Leign, fandt jeg det i Gang, og i de sidste Aar er der gjort Forsøg med Drivegarn: mulig at det kan have Fremgang; for Svensterne siges Bragning efter Lax at lykkes vel. Derimod bliver det mere og mere brugeligt til Krogfislet at bruge større Dæksbaade, forsynede med Røjer og Kogendretning, hvilket gjør Fiskerne det muligt at holde Søen længere end med de aabne Vaade, hvori de ikke kunne holde Søen Matten over i den kolde Vintertid, men maa søge Hjemmet. Med Dæksbaadene kunne de ogsaa tage Station nærmest de bedste Fiskepladse, saasom Christiansø, hvor desuden Gavn med Indsejling fra begge Sider og Fyr yde dem væsentlige Fordele. Dæksbaadene fremme ikke blot selve Fiskeriets rastere og bedre Drift, men medføre ogsaa den væsentlige Fordel, at Fiskernes Helbred udsættes mindre for Fare, end naar de skulle friste det strenge Liv i aabne Vaade hele Vinteren igjennem.

Dræb findes af særdeles Godhed ogsaa omkring Bornholm; den kommer hen paa Efteraaret ind under Kysten, talrigst, siges det, ved Slaaens Udløb Syd paa Landet. Den fanges i Garn, „Sloier“, indtil $\frac{1}{4}$ Mil tilhøjs og hugges ogsaa mellem Skjærene med Krog paa en Stage. Den er ikke Gjenstand for nogen saa regelmæssig Udørsel som Laxen, men sendes dog serst, naar Leilighed falder, baade til Lydsland og Rjøbenhavn; det kan ikke betvivles, at dens Fangst vil kunne give en ret klækkelig Indtægt: men den maa staa tilbage for og anses mindre end den mere værdifulde Lax.

Det er en stor Fordel, som Fiskerne paa Bornholm have i høiere Grad, end Fiskere, mig bekendt, noget andet Sted i Landet, at de naabrudt kunne drive 2 indbringende Fiskerier hele Aaret om, det ene afløsende det andet, til de ovenfor angivne Tider, for Laxen fra Oktober eller November til ind i Mai, for Silben den øvrige Tid. Jeg beklager, at det ikke var mig muligt at erholde faa paalidelige Oplysninger om Udbyttet af disse tvende Fiskerier, at man kan have nogen tilfredsstillende